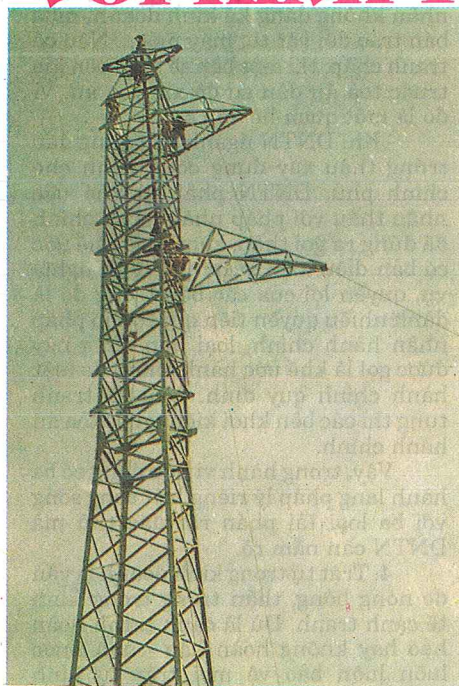

MÙA XUÂN 1994 VỚI KINH TẾ VIỆT NAM

Ảnh AN BÌNH

Năm 1993 đã có một số sự kiện kinh tế tài chính lớn, thuận lợi cho sự phát triển kinh tế VN. Từ đó, có thể dự trù kinh tế Việt nam sẽ biến chuyển khá hơn năm 1993, với nhiều tình huống lựa chọn khác nhau.

I. CÁC SỰ KIẾN QUAN TRỌNG ĐỐI VỚI KINH TẾ VIỆT NAM TRONG NĂM 1993

1. Phương pháp đánh giá.

Tỷ lệ phát triển nhanh hay chậm tùy theo tỷ lệ tăng đầu tư ít hay nhiều, theo phương trình :

$$\Delta GDP = k \text{ Đầu tư}$$

k là một hệ số có giá trị cao hay thấp tùy theo nhiều yếu tố như đầu tư hoàn thành nhanh hay chậm, điều kiện vĩ mô hay vi mô tiến hành tốt hay xấu, khung pháp luật nghiêm hay không nghiêm, thời cơ thuận lợi hay bất thuận lợi... Số đầu tư càng lớn bao nhiêu thì GDP càng tăng nhanh bấy nhiêu. Những nước phát triển nhanh nhất là những nước có tỷ lệ đầu tư cao khoảng 30-40% GDP và có hệ số k cao, nhờ các dự án đầu tư được thi hành rất nhanh (như tại CH Triều Tiên, một số các dự án được thi hành xong chỉ trong vòng 6 tháng - 1 năm, nhờ tập trung phương tiện thi hành), - và nhờ đầu tư được thực hiện trong các địa hạt "mũi nhọn kỹ thuật", trình độ quản lý vi mô và vĩ mô tốt. Vì vậy, để đánh giá năm 1993, cần chú trọng tới những yếu tố thuận lợi hay bất thuận lợi cho đầu tư và dự đoán số đầu tư sẽ thực hiện trong năm 1994.

2. Yếu tố thuận lợi :USD đổ vào VN rất nhiều

Trước đây, đầu tư không thực hiện được, vì trong nước nguồn tiết kiệm không có và nguồn tài viện hạn chế. Trong năm 1993 có những biến chuyển rất đáng chú ý sau :

a. Từng bước, Tổng thống Mỹ Clinton đã nới lỏng sự cấm vận như tiếp theo các năm trước, đã cho phép kiều bào VN về thăm quê hương và gói tiền tiết kiệm về VN, năm 1994, đã không ngăn cản các cơ quan quốc tế cho VN vay tiền, tháng 12.1993 đã cho phép các công ty Mỹ đầu tư tại VN trong các dự án được các cơ quan quốc tế cho VN vay.

b. Trước đây, không chờ Mỹ bãi bỏ lệnh cấm vận, nhiều nước đã đầu tư tại VN, viện trợ và cho VN vay, song số lượng ít. Đặc biệt, Nhật Bản, là nước có số tiền viện trợ và cho vay cao nhất trên thế giới, tuy tán thành việc đầu tư, viện trợ, cho VN vay, song không muốn làm mất lòng người khách hàng Mỹ, đã giới hạn số tiền đầu tư vào VN. Nay tình thế đổi mới, Nhật và nhiều nước khác đã tăng viện trợ cho VN vay và đầu tư nhiều hơn tại VN.

Cụ thể, số tiền thu được năm 1994 ước như sau :

- Xuất khẩu khoảng trên 3,5 tỷ USD.

LÊ KHOA

Tiến sĩ kinh tế

chưa chắc là có lợi, và năm 1994 kinh tế có thể bị suy thoái trong một số ngành vì nạn hàng ngoại cạnh tranh hàng nội do có quá nhiều USD.

2. Tình huống thứ 2

Tiền USD được thu hút vào ngân hàng qua một số biện pháp như :

- Tăng tỷ giá mua đồng USD,
- Tăng thuế đánh trên hàng nhập,
- Trùng trị buôn lậu hữu hiệu hơn,

Số dư USD sẽ dùng để tăng nhập máy, nhập tri thức khoa học, (bằng cách sáng chế, qui trình kỹ thuật mới) thuê ngoại quốc xây các nhà máy mới.

Ngoài số dư USD trên, ngân hàng sau khi biến thành một cơ quan thanh toán có khả năng nhận được nhiều ký thác hoạt kỳ rẻ hơn tiền gửi tiết kiệm hiện nay, cho vay nhiều hơn với lãi suất rẻ hơn, tập trung ưu tiên cho đầu tư. Ngân sách nhà nước, trong môi trường giá tăng ít, có thể dùng biện pháp kìm hãm ngân sách để tăng tài trợ đầu tư.

Những biện pháp trên đây đưa đến kết quả là đầu tư VN sẽ tăng vọt trong năm 1994 lên hàng 5-7 tỷ tương ứng với số USD có được và do đó kinh tế VN sẽ có một bước nhảy vọt đáng kể.

3. Tình huống thứ 3: hoà nhập tình huống 1 và 2 lại làm một

Có khả năng tăng đầu tư đáng kể đồng thời có khả năng hàng nhập lậu tăng.

- Khả năng đầu tư tăng bất nguồn từ các dự án đã được quyết định trong năm 1993 (chưa kể các dự án sẽ được chấp thuận thêm).

- Khả năng tăng buôn lậu suy từ việc kéo dài các khúc tuyến năm trước, năm trước việc gì đã xảy ra thì năm sau tiếp tục có khuynh hướng như vậy.

Nếu tình huống này xảy ra thì chứng tỏ việc sử dụng vốn USD kém hiệu quả. Kết quả là nền kinh tế tăng trưởng không đáng kể so với năm 1993.

III. KẾT LUẬN : LÀM THẾ NÀO ĐỂ TÌNH HUỐNG 2 TRỞ THÀNH THỰC TẾ

Những giả thuyết trên đây có thể dùng vào việc kế hoạch hóa kinh tế VN, tỷ như sau khi đưa ra cả 3 tình huống trên, chúng ta đặt vấn đề: Làm gì để tình huống 2 có thể trở nên hiện thực hơn tình huống 1 hoặc 3. Câu trả lời duy nhất đúng là phải dồn vốn để đầu tư và điều khiển vĩ mô để tăng hệ số k ♣